KOMISIJA/SOMIJA

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2009. gada 15. decembrī *

Lieta C-284/05

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, ko 2005. gada 15. jūlijā cēla

Eiropas Komisija, ko pārstāv G. Vilmss [*G. Wilms*] un P. Ālto [*P. Aalto*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Somijas Republiku, ko pārstāv T. Pinne [*T. Pynnä*] un E. Biglina [*E. Bygglin*], kā arī J. Heliskoski [*J. Heliskoski*] un A. Gimareša-Purokoski [*A. Guimares-Purokoski*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

* Tiesvedības valoda — somu.

ko atbalsta

Dānijas Karaliste, ko pārstāv J. Molde [*J. Molde*], pārstāvis,

Vācijas Federatīvā Republika, ko pārstāv M. Lumma [*M. Lumma*] un U. Forsthofs [*U. Forsthoff*], pārstāvji,

Grieķijas Republika, ko pārstāv E. M. Mamuna [*E.-M. Mamouna*] un K. Boskovits [*K. Boskovits*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

Itālijas Republika, ko pārstāv I. M. Bragulja [*I. M. Braguglia*], pārstāvis, kam palīdz Dž. de Bellis [*G. De Bellis*], *avvocato dello Stato*, kas norādīja adresi Luksemburgā,

Portugāles Republika, ko pārstāv L. Iness Fernandišs [*L. Inez Fernandes*], pārstāvis,

Zviedrijas Karaliste, ko pārstāv A. Falka [*A. Falk*], pārstāve,

personas, kas iestājušās lietā.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji A. Ticano [*A. Tizzano*], H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], E. Levits un K. Toadere [*C. Toader*], tiesneši K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*] (referents), M. Ilešičs [*M. Ilešič*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*] un U. Lehmuss [*U. Lõhmus*],

ģenerāladvokāts D. Ruiss-Harabo Kolomers [*D. Ruiz-Jarabo Colomer*],
sekretāre S. Stremholma [*C. Strömholm*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2008. gada 25. novembra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2009. gada 10. februāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar savu prasības pieteikumu Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu konstatēt, ka Somijas Republika, laikā no 1998. līdz 2002. gadam atbrīvojot no muitas nodokļa militārā aprīkojuma importu, nav izpildījusi EKL 26. pantā, Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulas (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV L 302, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Kopienu Muitas kodekss") 20. pantā un tādējādi kopīgajā

muitas tarifā paredzētos pienākumus un nav arī izpildījusi Padomes 1989. gada 29. maija Regulas (EEK, Euratom) Nr. 1552/89 par Lēmuma 88/376/EEK, Euratom par Kopienu pašu resursu sistēmu piemērošanu (OV L 155, 1. lpp.), kas grozīta ar Padomes 1996. gada 8. jūlija Regulu (Euratom, EK) Nr. 1355/96 (OV L 175, 3. lpp.; turpmāk tekstā — "Regula Nr. 1552/89") 2. un 9.–11. pantā un tajos pašos pantos Padomes 2000. gada 22. maija Regulā (EK, Euratom) Nr. 1150/2000, ar ko īsteno Lēmumu 94/728/EK, Euratom par Kopienu pašu resursu sistēmu (OV L 130, 1. lpp.), paredzētos pienākumus.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

2 2. panta 1. punktā Padomes 1988. gada 24. jūnija Lēmumā 88/376/EEK, Euratom par Kopienu pašu resursu sistēmu (OV L 185, 24. lpp.) un Padomes 1994. gada 31. oktobra Lēmumā 94/728/EK, Euratom par Kopienu pašu resursu sistēmu (OV L 293, 9. lpp.) ir paredzēts:

"[Kopienu] [b]udžetā iekļaujamos pašu resursus veido šādi ieņēmumi:

[..]

b) Kopīgā muitas tarifa nodevas un citas nodevas, ko Kopienas iestādes noteikušas vai paredz noteikt attiecībā uz tirdzniecību ar trešām valstīm, un muitas nodokļi par precēm, uz kurām attiecas Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līgums;

[..].”

3 Kopienu Muitas kodeksa 20. pantā ir noteikts:

“1. Muitas parāda rašanās gadījumā likumā noteikto muitas nodokļu pamats ir Eiropas Kopienu muitas tarifs.

[..]

3. Eiropas Kopienu muitas tarifā ietilpst:

a) kombinētā preču nomenklatūra;

[..]

c) likmes un citi maksas elementi, ko parasti piemēro kombinētajā nomenklatūrā iekļautajām precēm attiecībā uz:

— muitas nodokļiem

[..]

d) preferenciāli tarifa pasākumi, ko atsevišķām valstīm vai valstu grupām paredz līgumi ar Kopienu, kuros paredzēta tarifa preferenču režīma piešķiršana;

e) preferenciāli tarifa pasākumi, kurus Kopiena atsevišķām valstīm, valstu grupām vai teritorijām noteikusi vienpusēji;

f) autonomi neuzlikšanas pasākumi atsevišķām precēm uzliekamo ievedmuitas nodokļu samazināšanai vai atbrīvošana no tiem;

g) citi tarifa pasākumi, kurus nosaka citi Kopienas tiesību akti.

[..]"

4 Kopienu Muitas kodeksa 217. panta 1. punktā ir noteikts:

"Ikvienu muitas parāda rezultātā radušos ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu, turpmāk sauktu "nodokļa summa", muitas dienesti aprēķina, tiklīdz to rīcībā ir nepieciešamie dati, un ieraksta uzskaites dokumentos vai jebkurā citā līdzvērtīgā dokumentā (iegrāmatošana).

[..]"

5 Saistībā ar Kopienu pašu resursu nodošanu Komisijas rīcībā Eiropas Savienības Padome pieņēma Regulu Nr. 1552/89, kas bija piemērojama laikposmā, par kuru ir šī lieta, līdz 2000. gada 30. maijam. Šī regula, sākot no 2000. gada 31. maija, tika aizstāta ar Regulu Nr. 1150/2000, ar ko tiek kodificēta Regula Nr. 1552/89, negrozot tās saturu.

6 Regulas Nr. 1552/89 2. pantā ir paredzēts:

"1. Šīs regulas piemērošanai Kopienas pašu resursu prasījumus, kas minēti Lēmuma 88/376/EK, Euratom 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā, nosaka, līdzko ir izpildīti muitas noteikumos paredzētie nosacījumi par prasījumu iekļaušanu kontos un paziņošanu debitoram [parādniekam].

1.a Diena, kas jāņem vērā 1. punktā paredzētajai noteikšanai, ir diena, kurā izdara ierakstu muitas noteikumos paredzētajās norēķinu grāmatās.

[..]"

7 Šīs regulas 9. panta 1. punktā ir noteikts:

"Saskaņā ar 10. pantā paredzēto kārtību dalībvalstis pašu resursus ieraksta kredītā kontā, ko Komisijas vārdā atver dalībvalsts kasē vai iestādē, ko tā norīkojusi.

Šo kontu apkalpo par brīvu."

8 Saskaņā ar šīs regulas 10. panta 1. punktu:

"Pēc tam, kad, piemērojot Lēmuma 88/376/EEK, Euratom 2. panta 3. punktu, kā iekasēšanas izmaksas atskaitīti 10 %, minētā lēmuma 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minēto pašu resursu ierakstīšanu izdara ne vēlāk kā pirmajā darba dienā pēc 19. datuma, kas ir otrajā mēnesī pēc mēneša, kurā saskaņā ar šīs regulas 2. pantu tika noteikts [konstatēts] prasījums.

[..]"

9 Regulas Nr. 1552/89 11. pantā ir noteikts:

"Par visiem kavējumiem, izdarot ierakstus 9. panta 1. punktā minētajā kontā, attiecīgai dalībvalstij jāmaksā procenti, kuru likme atbilst par diviem punktiem paaugstinātai procentu likmei, kuru attiecīgās dalībvalsts valūtas tirgū piemēro valsts īstermiņa kredīta operācijām, brīdī, kad beidzies termiņš. Par katru kavējuma mēnesi šo likmi palielina par 0,25 punktiem. Palielināto likmi piemēro visam kavējuma periodam [laikam]."

10 Saskaņā ar Regulas Nr. 1150/2000 22. pantu:

"Regula (EEK, Euratom) Nr. 1552/89 tiek atcelta.

Atsauces uz minēto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu, un tās būtu jālasa saskaņā ar pielikuma A daļā ietverto korelācijas tabulu."

11 Tādējādi, izņemot to, ka Regulās Nr. 1552/89 un Nr. 1150/2000 ir atsauces attiecīgi vienā uz Lēmumu 88/376 un otrā uz Lēmumu 94/728, šo abu regulu 2. un 9.–11. pants būtībā ir identiski.

12 Ar Padomes 2000. gada 29. septembra Lēmumu 2000/597/EK, Euratom par Eiropas Kopienu pašu resursu sistēmu (OV L 253, 42. lpp.) Regulas Nr. 1150/2000 10. panta 1. punktā paredzētā 10 % likme tika palielināta līdz 25 %.

13 Šī lēmuma motīvu pirmajā punktā ir noteikts:

"Eiropadomes sanāksmē Berlīnē 1999. gada 24. un 25. martā tika izdarīti secinājumi, *inter alia*, par to, ka Kopienas pašu resursu sistēmai vajadzētu būt taisnīgai, atklātai [pārskatāmai], rentablai un vienkāršai, kā arī pamatotai ar kritērijiem, kuri vislabāk atspoguļotu katras dalībvalsts iespējas [spēju] veikt iemaksas."

14 Padomes 2003. gada 21. janvāra Regulas (EK) Nr. 150/2003 par noteiktiem ieročiem un militārajam ekipējumam paredzēto ievedmuitas nodokļu atlikšanu (OV L 25, 1. lpp.), kas pieņemta uz EKL 26. panta pamata, preambulas piektajā apsvērumā ir noteikts:

"Lai būtu iespējams aizsargāt dalībvalstu militāro noslēpumu, jānosaka īpaša administratīva procedūra nodokļu atlikšanas iespēju piešķiršanai. Tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kurai paredzēti ieroči vai militārais ekipējums, deklarācija, kas vienlaikus ir arī Muitas kodeksa paredzētā muitas deklarācija[,] būtu pietiekams garants šo prasību ievērošanai. Deklarāciju iesniedz sertifikāta veidā. Jānosaka forma, kādā šim sertifikātam jābūt, lai saistībā ar deklarāciju būtu iespējams izmantot arī datu apstrādes metodes."

15 Šīs regulas 1. pantā ir paredzēts:

"Šajā regulā ir izklāstīti noteikumi [nosacījumi] par noteiktiem ieročiem un militārajam ekipējumam, ko no trešām valstīm ieved par militāro aizsardzību atbildīgas dalībvalstu iestādes vai citas iestādes šo iestāžu vārdā, paredzēto ievedmuitas nodokļu autonomo atlikšanu."

16 Šīs regulas 3. panta 2. punktā ir arī noteikts:

"Neatkarīgi no 1. punkta militāras konfidencialitātes dēļ sertifikātu un ievestos izstrādājumus var iesniegt citām iestādēm, ko šim nolūkam norādījusi ievedēja dalībvalsts. Šādos gadījumos kompetentā iestāde, kas izsniegusi sertifikātu, līdz katra gada 31. janvārim un 31. jūlijam iesniedz savas dalībvalsts muitas dienestiem kopsavilkuma ziņojumu par ievestajiem izstrādājumiem. Ziņojumam jāaptver 6 mēnešu periods, kas beidzas iepriekšējā mēnesī pirms ziņojuma iesniegšanas termiņa. Tajā jānorāda sertifikātu numuri un izsniegšanas datumi, ievešanas datumi, kā arī ar šiem sertifikātiem ievesto izstrādājumu kopējā vērtība un bruto svars."

17 Saskaņā ar tās 8. pantu Regulu Nr. 150/2003 piemēro no 2003. gada 1. janvāra.

Pirmstiesas procedūra

18 Komisija 2001. gadā pret Somijas Republiku bija uzsākusi pirmo procedūru par importu, atbrīvojot no muitas nodokļiem militāriem nolūkiem domāta aprīkojuma importu. Tā izbeidza šo procedūru 2003. gadā, kad pret šo dalībvalsti tika uzsākta procedūra, kas ir šīs tiesvedības pamatā.

19 Ar 2003. gada 15. oktobra vēstuli Komisija brīdināja Somijas Republiku, ka [tai] jāveic aprēķini, kas vajadzīgi, lai noteiktu pašu resursu summu, kas nav pārskaitīti Kopienai

saistībā ar militārā aprīkojuma importu, atbrīvojot [to] no muitas nodokļiem attiecībā uz 1998.–2002. gadu, jānodod šie resursi Komisijas rīcībā un jāsamaksā nokavējuma procenti, kas piemērojami saskaņā ar Regulas Nr. 1150/2000 11. pantu.

20 Savā 2003. gada 11. decembra atbildē Somijas Republika pauda uzskatu, ka, ņemot vērā tās īpašo situāciju, tai bija tiesības atkāpties no kopīgā muitas tarifa, piemērojot EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunktu, ja tiek importēts aprīkojums, kas paredzēts tikai militāriem mērķiem, un lai tādējādi aizsargātu būtiskas tās drošības intereses.

21 Iepazinusies ar Somijas Republikas atbildi, Komisija 2004. gada 7. jūlijā izdeva argumentētu atzinumu, aicinot šo dalībvalsti veikt pasākumus, kas nepieciešami, lai izpildītu šī atzinuma prasības divu mēnešu termiņā no tā paziņošanas brīža. Šī dalībvalsts 2004. gada 2. septembrī atbildēja uz šo argumentēto atzinumu, atkārtojot un precizējot iepriekš sniegtos apsvērumus.

22 Ņemot vērā tādējādi Somijas Republikas norādīto, Komisija, uzskatot, ka šī dalībvalsts nav izpildījusi argumentētā atzinuma prasības, cēla šo prasību.

23 Ar 2007. gada 13. septembra rīkojumu Tiesas priekšsēdētājs Dānijas Karalistei, Vācijas Federatīvajai Republikai, Grieķijas Republikai, Itālijas Republikai, Portugāles Republikai un Zviedrijas Karalistei atļāva iestāties lietā Somijas Republikas prasījumu atbalstam.

Par prasību

Lietas dalībnieku argumenti

24 Komisija norāda, ka Somijas Republika kļūdaini atsaucas uz EKL 296. pantu, lai atteiktos maksāt muitas nodokļus, jo to iekasēšana nav šīs dalībvalsts būtisko drošības interešu apdraudējums.

25 Komisija Somijas Republikas argumentāciju, apgalvojot, ka informācija par militārā aprīkojuma importu un tādējādi par šīs dalībvalsts drošību Komisijai nevarot tikt sniegta un ka tādējādi dalībvalstij nav jāpārskaita Komisijai attiecīgās muitas nodevas, uzskata par kļūdainu.

26 Komisija uzskata, ka tādi pasākumi, ar kuriem tiek izveidotas atkāpes vai izņēmumi, kā EKL 296. pants, ir jāinterpretē šauri. Tādējādi attiecīgajai dalībvalstij, kura atsaucas uz šī panta piemērojamību, esot jāpierāda, ka tā izpilda visus šajā pantā paredzētos nosacījumus, ja tā grasās atkāpties no Kopienu Muitas kodeksa 20. panta, kurā ietverts vispārējais nodokļu iekasēšanas princips, kas noteikts EKL 26. pantā.

27 Komisija arī uzskata, ka ar to vien, ka preces ir ar Padomes 1958. gada 15. aprīļa Lēmumu 255/58 izveidotajā preču, attiecībā uz kurām var tikt piemērots EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunkts, sarakstā, nepietiek, lai tiktu piemērots šis noteikums, kurā ir paredzēts, ka jābūt izpildītiem visiem tajā esošajiem nosacījumiem.

28 Komisija apgalvo, ka tādējādi Somijas Republikai esot konkrēti un detalizēti jāpierāda, ka attiecīgo muitas nodokļu iekasēšana par importu, par ko ir pamata lieta, apdraud būtiskas šīs dalībvalsts drošības intereses.

29 Šajā sakarā Komisija uzskata, ka nav saņēmusi detalizētu atbildi, ar kuru, pamatojoties, cik vien iespējams, uz precīziem skaitļiem, tiktu pierādīts, ka, ja Somijas Republika iekasētu muitas nodokļus, kas Kopienu muitas tiesiskajā regulējumā paredzēti attiecīgajam importam, tā nevarētu pietiekami aizsargāt būtiskas savas drošības intereses. Ne atsaukšanās uz konfidencialitātes klauzulām starptautiskās konvencijās, ne šīs dalībvalsts argumentācija, ka militārie noslēpumi liedzot piemērot Kopienu muitas regulējumu, neesot šāds pierādījums.

30 Komisija norāda, ka nevienā brīdī tā nav prasījusi pārkāpt konfidencialitātes klauzulas. Tā tikai esot prasījusi, lai tiktu iekasēti un nodoti tās rīcībā attiecīgie muitas nodokļi. Komisija uzskata, ka saskaņā ar Kopienu tiesisko regulējumu aplikšanas ar muitas nodokļiem procedūra ir piemērota, lai nodrošinātu apstrādāto datu konfidencialitāti. Turklāt Somijas Republikai esot jārūpējas par konfidencialitātes pienākuma ievērošanu un tā nevarot atsaukties uz tās drošības interešu apdraudēšanu, norādot, ka tās pašas muitas iestādes neievēro Kopienu Muitas kodeksa normas šajā jautājumā.

31 Komisija arī norāda, ka neviena cita dalībvalsts, kas ir izpildījusi Kopienu muitas tiesisko regulējumu, nesūdzas par veidu, kādā Kopienu iestādes ir apstrādājušas informāciju par muitas nodokļu iekasēšanu par militārā aprīkojuma importu, un atbilstošo resursu pārskaitīšanu Kopienai.

32 Komisija šajā sakarā uzsver, ka tas, ka Somijas Republika nav iekasējusi attiecīgos muitas nodokļus, rada nevienlīdzību starp dalībvalstīm to attiecīgo ieguldījumu Kopienu budžetā aspektā.

33 Somijas Republika uzskata, ka saskaņā ar EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunktu dalībvalstīm esot plaša rīcības brīvība attiecībā uz pasākumiem, ko tās nosaka, lai aizsargātu būtiskas to drošības intereses, un kuri attiecas uz precēm, uz kurām attiecas šī 1. punkta b) apakšpunkta noteikumi. Tādējādi EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunkts ļaujot dalībvalstīm atkāpties no EKL 26. panta un Kopienu Muitas kodeksa, ja tiek importēts aprīkojums, kas paredzēts tikai militāriem mērķiem, un ja šī importa mērķis ir aizsargāt būtiskas attiecīgo dalībvalstu drošības intereses, ņemot vērā attiecīgās dalībvalsts īpašo situāciju.

34 Somijas Republika uzskata, ka EKL 296. pants ir vispārpiemērojams un neattiecas tikai uz atsevišķiem Līguma noteikumiem. Tādējādi tas ļaujot atkāpties no EKL 26. panta piemērošanas, kas ir noteikums, kas paredzēts, lai būtu tiesiskais pamats Kopienu likumdevējam pieņemt muitas tiesisko regulējumu.

35 Somijas Republika uzskata, ka tieši tai ir jānovērtē pasākumi, kas ir nepieciešami, lai aizsargātu būtiskas tās drošības intereses, un ka, lai Tiesa varētu kontrolēt, vai attiecīgā dalībvalsts ļaunprātīgi neizmanto savas tiesības, šai dalībvalstij ir jāprecizē būtiskas tās drošības intereses, uz ko tā atsaucas, un jāpierāda, ka tā ir noteikusi attiecīgos pasākumus, būdama pārliecināta, ka tie ir vajadzīgi tās interešu nodrošināšanai.

36 Somijas Republika norāda, ka tā neesot varējusi ievērot Kopienu muitas procedūru attiecīgā aizsardzības aprīkojuma importam, neriskējot, ka tās drošībai būtiska informācija varētu kļūt zināma trešai personai. Tā piebilst, ka, lai nodrošinātu

augstas tehnoloģijas aizsardzības aprīkojuma apgādes drošību, tai ļoti precīzi esot jāievēro konfidencialitātes līgumi, kas noslēgti ar pārdevējām valstīm pirms tās pievienošanās Eiropas Savienībai.

37 Konkrētāk, attiecībā uz muitas nodokļu samaksu Somijas Republika uzskata, ka nepieciešamība atsaukties uz EKL 296. pantu, importējot militāro aprīkojumu, būtībā esot atkarīga no tā, vai attiecīgajai dalībvalstij ir jebkāda lieluma militārā ražošana, no importējamā aizsardzības aprīkojuma rakstura un no tā, cik lielā mērā dalībvalsts ir atkarīga no šāda importa. Attiecīgajai dalībvalstij esot jārūpējas par būtiskām savas drošības interesēm un jānosaka, no kuriem Līguma noteikumiem tai ir jāatkāpjas, pamatojoties uz EKL 296. pantu.

38 Somijas Republika uzsver, ka tā militārā aprīkojuma saraksts, ko tā atbrīvo no muitas nodokļiem, būtībā neesot plašāks par EKL 296. panta 2. punktā paredzēto. Tā piebilst, ka, pamatojoties uz Regulu Nr. 150/2003, no 2003. gada 1. janvāra tikusi izslēgta arī muitas nodokļu iekasēšana par šāda aprīkojuma importu. No šī datuma Somijas Republikas interesēm attiecībā uz importēto aizsardzības aprīkojumu esot jābūt aizsargātām ar šīs regulas noteikumiem. Tomēr pastāvot tāda pati vajadzība attiecībā uz pirms tam importētām precēm. Somijas Republika uzsver, ka tās intereses importēta aizsardzības aprīkojuma jautājumā bija tādas pašas gan 2002. gada decembrī, gan 2003. gada janvārī.

39 Somijas Republika apgalvo, ka tas, ka dalībvalsts ir atbrīvojusi militāro aprīkojumu no ievedmuitas nodokļa, pamatojoties uz EKL 296. pantu, noteikti nav labas finanšu pārvaldības principa, kas nosaka līdzvērtīgu budžeta sloga sadalījumu starp dalībvalstīm, pārkāpums.

40 Somijas Republika uzskata arī, ka EKL 307. pants šajā lietā nav piemērojams, jo tās rīcība atbilda Kopienu tiesībām, it īpaši EKL 296. pantam. Atbildot Komisijai un

pakārtoti šī dalībvalsts tomēr apgalvo, ka konfidencialitātes klauzulas pirms tās pievienošanās Eiropas Savienībai noslēgtos, bet daļēji pēc šīs pievienošanās īstenotos līgumos nevar tikt apstrīdētas vai atkārtoti atrunātas, riskējot apdraudēt pašu līgumu izpildi un tādējādi tās drošību.

41 Pakārtoti Somijas Republika attiecībā uz iespējamo kavējuma procentu samaksu lūdz noteikt, ka tie, ņemot vērā īpašo procedūras ilgumu un Komisijas atteikumu uzsākt pārrunas par nosacītu maksājumu, esot maksājami, tikai sākot ar šī sprieduma pasludināšanas dienu.

Tiesas vērtējums

42 Kopienu Muitas kodeksā ir paredzēta muitas nodokļu iekasēšana par tādu preču militārām vajadzībām importu, par ko ir [šī] lieta, no trešām valstīm. Nevienā Kopienu muitas regulējuma noteikumā attiecībā uz importa, par ko ir strīds, laikposmu, proti, tam esot no 1998. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 31. decembrim, nav paredzēts īpašs atbrīvojums no ievedmuitas nodokļa šī veida precēm. Tādējādi šajā laikposmā nebija arī skaidri izteikta atbrīvojuma no pienākuma iemaksāt kompetentajām iestādēm pienākošos nodokļus, vajadzības gadījumā papildinot tos ar nokavējuma procentiem.

43 Turklāt no tā, ka tika pieņemta Regula Nr. 150/2003, kurā ir paredzēts atlikt muitas nodokli par noteiktiem ieročiem un militāro aprīkojumu, sākot ar 2003. gada 1. janvāri,

var secināt, ka Kopienu likumdevējs pamatojās uz pieņēmumu, ka pirms šī datuma bija pienākums pārskaitīt šīs nodevas.

44 Turklāt Somijas Republika nevienā brīdī nav noliegusi importa, par kuru ir strīds, esamību aplūkotajā laikposmā. Tā apstrīd vienīgi Kopienu tiesības uz attiecīgajiem pašu resursiem, argumentējot, ka saskaņā ar EKL 296. pantu pienākums maksāt muitas nodokļus par bruņojuma aprīkojuma importu no trešām valstīm radot ievērojamu apdraudējumu tās būtiskām drošības interesēm.

45 Lai gan saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru dalībvalstīm ir kompetence noteikt pienācīgus pasākumus, lai nodrošinātu to iekšējo un ārējo drošību, no tā neizriet, ka šādi pasākumi tiek pilnībā izslēgti no Kopienu tiesību piemērošanas jomas (šajā sakarā skat. 1999. gada 26. oktobra spriedumu lietā C-273/97 *Sirdar*, *Recueil*, I-7403. lpp., 15. punkts, un 2000. gada 11. janvāra spriedumu lietā C-285/98 *Kreil*, *Recueil*, I-69. lpp., 15. punkts). Kā Tiesa jau ir secinājusi, atkāpes, kas piemērojamas valsts drošības apdraudējuma gadījumos, ir paredzētas EKL 30., 39., 46., 58., 64., 296. un 297. pantā, kas attiecas uz skaidri noteiktiem izņēmuma gadījumiem. No šiem pantiem nevar secināt, ka Līgumā ir paredzēts vispārējs izņēmums, saskaņā ar kuru no Kopienu tiesību piemērošanas jomas tiek izslēgti visi pasākumi, kas veikti valsts drošības apsvērumu dēļ. Ja tiktu atzīts šāds izņēmums, neraugoties uz Līguma noteikumu īpašajiem nosacījumiem, tas varētu apdraudēt Kopienu tiesību saistošo raksturu un to vienveidīgu piemērošanu (skat. 2003. gada 11. marta spriedumu lietā C-186/01 *Dory*, *Recueil*, I-2479. lpp., 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

46 Turklāt EKL 296. un 297. pantā paredzētās atkāpes saskaņā ar pastāvīgo judikatūru par atkāpēm no pamatbrīvībām (it īpaši skat. 2006. gada 31. janvāra spriedumu lietā C-503/03 Komisija/Spānija, Krājums, I-1097. lpp., 45. punkts; 2007. gada 18. jūlija

spriedumu lietā C-490/04 Komisija/Vācija, Krājums, I-6095. lpp., 86. punkts, un 2008. gada 11. septembra spriedumu lietā C-141/07 Komisija/Vācija, Krājums, I-6935. lpp., 50. punkts) ir jāinterpretē šauri.

47 Konkrētāk, attiecībā uz EKL 296. pantu ir jānorāda, ka, lai gan tajā ir norādīts uz pasākumiem, kurus dalībvalsts var uzskatīt par vajadzīgiem būtisku savas drošības interešu aizsardzībai, vai informāciju, kuras izpaušanu tā uzskata par pretēju šīm interesēm, tas tomēr nebūtu jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm tiek piešķirtas pilnvaras atkāpties no Līguma noteikumiem, tikai atsaucoties uz šīm interesēm.

48 Turklāt pievienotās vērtības nodokļa jomā Tiesa 1999. gada 16. septembra spriedumā lietā Komisija/Spānija (C-414/97, *Recueil*, I-5585. lpp.) ir konstatējusi pienākumu neizpildi, jo Spānijas Karaliste nebija pierādījusi, ka atbrīvojums no šī nodokļa bruņojuma, munīcijas un tikai militārai izmantošanai paredzēta aprīkojuma importam un iegādei, kas ir Spānijas tiesībās paredzēts atbrīvojums, saskaņā ar EKL 296. panta 1. punkta b) apakšpunktu bija pamatots ar nepieciešamību aizsargāt būtiskas šīs dalībvalsts drošības intereses.

49 Tādējādi tieši dalībvalstij, kura atsaucas uz EKL 296. panta priekšrocību, ir jāpierāda nepieciešamība izmantot šajā pantā paredzēto atkāpi ar mērķi aizsargāt būtiskas tās drošības intereses.

50 Saskaņā ar šiem apsvērumiem nevar pieļaut, ka kāda dalībvalsts aizbildinās ar militārā aprīkojuma padārdzināšanos sakarā ar muitas nodokļu piemērošanu šāda aprīkojuma

importam no trešām valstīm, lai izvairītos no saviem pienākumiem saistībā ar finansiālo solidaritāti attiecībā uz Kopienu budžetu, kaitējot pārējām dalībvalstīm, kuras savukārt iekasē un maksā muitas nodokļus par šādu importu.

51 Attiecībā uz argumentu, ka Kopienu muitas procedūras nespējot nodrošināt Somijas Republikas drošību, ņemot vērā ar eksportētājvalstīm noslēgtajos līgumos esošās konfidencialitātes klauzulas, ir jāuzsver, kā to pamatoti norādīja Komisija, ka Kopienu muitas sistēmas piemērošana paredz Kopienu un valsts ierēdņu iesaistīšanos, kuriem attiecīgā gadījumā ir konfidencialitātes pienākums, apstrādājot jutīgus datus, lai aizsargātu būtiskas dalībvalstu drošības intereses.

52 Turklāt deklarācijas, kuras dalībvalstīm periodiski jāaizpilda un jānosūta Komisijai, nav tik precīzas, lai nodarītu kaitējumu kā šo valstu drošības, tā konfidencialitātes interesēm.

53 Šajos apstākļos un saskaņā ar EKL 10. pantu par dalībvalstīm noteikto pienākumu atvieglināt Komisijas uzdevumu veikšanu, nodrošinot Līguma ievērošanu, dalībvalstīm ir jānodod šīs iestādes rīcībā dokumenti, kas vajadzīgi, lai pārbaudītu Kopienu pašu resursu pārskaitījuma pareizību. Tomēr šāds pienākums, kā to savu secinājumu 168. punktā norādījis ģenerāladvokāts, nav šķērslis tam, lai dalībvalstis, izskatot katru gadījumu atsevišķi, un ārkārtas gadījumā, pamatojoties uz EKL 296. pantu, varētu ierobežot pārsūtīto informāciju attiecībā uz atsevišķām dokumenta daļām vai neizpaust to vispār.

54 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Somijas Republika nav pierādījusi, ka ir izpildīti EKL 296. panta piemērošanai nepieciešamie nosacījumi.

55 Attiecībā uz Somijas Republikas lūgumu par šī sprieduma iedarbības ierobežošanu laikā, attiecinot pienākumu maksāt nokavējuma procentus tikai uz laikposmu pēc tā pasludināšanas, ir jānorāda, ka šis lūgums ir pamatots ar īpašo procedūras ilgumu un ar Komisijas atteikumu uzsākt pārrunas par nosacītu maksājumu.

56 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka Tiesa tikai izņēmuma kārtā, piemērojot Kopienu tiesību sistēmai raksturīgo vispārējo tiesiskās drošības principu, var ierobežot iespēju visām ieinteresētajām personām atsaukties uz normu, kuru tā ir interpretējusi, lai apstrīdētu labā ticībā nodibinātās tiesiskās attiecības (it īpaši skat 2000. gada 23. maija spriedumu lietā C-104/98 *Buchner* u.c., *Recueil*, I-3625. lpp., 39. punkts).

57 Tiesa šādu risinājumu ir izmantojusi tikai ļoti konkrētos apstākļos, kad pastāvēja risks, ka varētu iestāties smagas ekonomiskas sekas, it īpaši saistībā ar tādu tiesisko attiecību lielo skaitu, kas nodibinātas labā ticībā, pamatojoties uz regulējumu, kurš tika uzskatīts par spēkā esošu, un izrādījās, ka privātpersonas un valsts iestādes bija iesaistītas rīcībā, kas neatbilda Kopienu tiesiskajam regulējumam sakarā ar objektīvu un būtisku nenoteiktību attiecībā uz Kopienu tiesību normu piemērojamību; šo nenoteiktību varēja veicināt tāda pati rīcība no citu dalībvalstu vai Komisijas puses (2000. gada 12. septembra spriedums lietā C-359/97 Komisija/Apvienotā Karaliste, *Recueil*, I-6355. lpp., 91. punkts).

58 Pat ja pieņemtu, ka spriedumiem, kas pieņemti saskaņā ar EKL 226. pantu, ir tādas pašas sekas kā spriedumiem, kas pieņemti saskaņā ar EKL 234. pantu, un ka tādēļ tiesiskās

noteiktības apsvērumi izņēmuma kārtā liktu ierobežot to iedarbību laikā (skat. 2007. gada 7. jūnija spriedumu lietā C-178/05 Komisija/Grieķija, Krājums, I-4185. lpp., 67. punkts; 2009. gada 12. februāra spriedumu lietā C-475/07 Komisija/Polija, 61. punkts, un 2009. gada 26. marta spriedumu lietā C-559/07 Komisija/Grieķija, 78. punkts), ir jākonstatē, ka Somijas Republika savos rakstveida apsvērumos vai tiesas sēdē nekādi nav mēģinājusi pierādīt būtiskas finansiālas rezonanses riska esamību.

59 Tādējādi Somijas Republikas lūgums par šī sprieduma iedarbības ierobežošanu laikā ir jānoraida.

60 No iepriekš minētā izriet, ka Somijas Republika, laikā no 1998. līdz 2002. gadam atbrīvojot no muitas nodokļa militārā aprīkojuma importu, nav izpildījusi EKL 26. pantā, Kopienu Muitas kodeksa 20. pantā un tādējādi kopīgajā muitas tarifā paredzētos pienākumus un, atsakoties aprēķināt, konstatēt un nodot Komisijas rīcībā ar to saistītos pašu resursus, kā arī atsakoties maksāt nokavējuma procentus sakarā ar šo pašu resursu nenodošanu Komisijas rīcībā, nav izpildījusi arī Regulas Nr. 1552/89 2. un 9.–11. pantā, kā arī tajos pašos pantos Regulā Nr. 1150/2000 paredzētos pienākumus.

Par tiesāšanās izdevumiem

61 Saskaņā ar Reglamenta 69. panta 2. punktu lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Somijas Republikai

atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šai dalībvalstij spriedums ir nelabvēlīgs, tad jāpiespriež Somijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

62 Atbilstoši minētā reglamenta 69. panta 4. punkta pirmajai daļai Dānijas Karaliste, Vācijas Federatīvā Republika, Grieķijas Republika, Itālijas Republika, Portugāles Republika un Zviedrijas Karaliste, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) Somijas Republika, laikā no 1998. līdz 2002. gadam atbrīvojot no muitas nodokļa militārā aprīkojuma importu, nav izpildījusi EKL 26. pantā, Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulas (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi 20. pantā un tādējādi kopīgajā muitas tarifā paredzētos pienākumus un, atsakoties aprēķināt, konstatēt un nodot Eiropas Kopienu Komisijas rīcībā ar to saistītos pašu resursus, kā arī atsakoties maksāt nokavējuma procentus sakarā ar šo pašu resursu nenodošanu Eiropas Kopienu Komisijas rīcībā, nav izpildījusi arī 1989. gada 29. maija Regulas (EEK, Euratom) Nr. 1552/89 par Lēmuma 88/376/EEK, Euratom par Kopienu pašu resursu sistēmu piemērošanu, kas grozīta ar Padomes 1996. gada 8. jūlija Regulu (Euratom, EK) Nr. 1355/96, 2. un 9.–11. pantā, kā arī tajos pašos pantos Padomes 2000. gada 22. maija Regulā (EK, Euratom) Nr. 1150/2000, ar ko īsteno Lēmumu 94/728/EK, Euratom par Kopienu pašu resursu sistēmu, paredzētos pienākumus;

2) Somijas Republika atlīdzina tiesāšanās izdevumus;

3) Dānijas Karaliste, Vācijas Federatīvā Republika, Grieķijas Republika, Itālijas Republika, Portugāles Republika un Zviedrijas Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

[Paraksti]